

14.12..2012

Intercon-Energy Oy
Iltatie 11 a 1
02210 ESPOO

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA KAANAAN TUULIVOIMAPUISTO -HANKKEESEEN

Intercon-Energy Oy suunnittelee Tampereen Teiskon Kaanaan alueelle tuulivoimapuistoa. Suunnitelmassa on alustavasti osoitettu paikat 5 tuulivoimalalle, joiden yhteisteho on 12–15 MW. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus olisi noin 180 metriä (noin 390 mp).

Suunniteltu paikka sijaitsee Tampereen keskustasta linnuntietä noin 30 km pohjoiseen, lähellä Oriveden kunnan rajaa. Ruoveden kunnan rajalle on noin 3 km ja Juupajoen rajalle noin 10 km. Lähimmästä voimalasta on etäisyyttä Kaanaan moottoriurheilukeskukseen ja Teiskon lentokenttään noin 1,5–2 km.

Rakentamisaikainen kuljetusreitti Tampereen ja Ruoveden väliseltä seututie 338:lta alueelle olisi Kaanaan kylän kautta maantie 14281, ja maantie 14282 Vehon kylän kautta voi olla toinen mahdollinen reitti.

Yksittäiset tuulivoimalat liitettäisiin toisiinsa maakaapeleilla. Tuulivoimapuistoa varten rakennetaan uusi sähköasema. Alueen länsipuolitse kulkevan johtoalueen reunaan rakennetaan uusi 110 kV voimajohto.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilletulo

Hankkeesta vastaava suunnitteli alustavasti mahdollisuutta rakentaa 19 kappaletta 1–3 MW:n tuulivoimalaa Tampereen Teiskon Kaanaan alueelle. Hankkeesta vastaava esitelti suunnitelmaansa Pirkanmaan ELY-keskukselle vuonna 2011, ja tässä yhteydessä keskusteltiin myös päätöksestä YVA-menettelyn soveltamisesta hankkeeseen. Kesällä 2012 hankesuunnitelmassa oli vielä 6–9 voimalaa. Hankkeesta vastaava (16.8.2012) otti huomioon suunnitelmassaan tuulivoimasuunnittelun uudet melun suunnitteluohjeet 35 - 40 dB, ja määrittä suunnitelmassaan etäisyydeksi vapaa-ajanasuntoihin 1200 m ja vakituisiin asuintaloihin 850 m. Tästä johtuen voimaloita jäi suunnitelma-alueelle 5 kpl.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Hankkeesta vastaava ilmoitti (13.9.2012 ja 4.12.2012), että suunnitellulle Kaanaan alueelle mahtuu ainoastaan 4–5 voimalaa, joten YVA-menettely ei tule kysymykseen kohtuuttomien kustannusten takia. Itäisimmän tuulivoimalan paikka siirrettäneen vetiseltä perustamispaikalta sopivampaan paikkaan. Tuulivoimalat ovat kehittyneet 3 vuoden aikana, ja nyt on saatavissa tuotantoteholtaan ja ympäristövaikutuksiltaan parannettuja tuulivoimaloita.

Neuvottelut viranomaisten kanssa

Pirkanmaan ELY-keskus selvitti sähköpostilla (19.9.2012 ja 15.10.2012) vaikutusalueen kunnilta todennäköisesti merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia ja YVA-menettelyn tarvetta.

Pirkanmaan liitto (24.9.2012). Vireillä olevassa maakunnallisessa tuulivoimaselvityksessä ei ole kyseistä aluetta Teiskossa, ja liitolla ei ole antaa valmiita tietoja tai kannanottoja.

Orivesi ja Juupajoki (20.9. ja 21.9.2012). Paikkatietojen mukaan YVA-menettely voi olla tarpeellinen, koska loma-asutusta on kahden, kolmen kilometrin säteellä aika paljon. Rantakaavat ovat seuraavilla järvillä: Ukonjärvi, Ralakejärvi, Vähä-Ukonjärvi, Väärälampi, Kotojärvi, Valkeajärvi. Myös seuraavat järvet ovat rantakaava-alueilla, mutta niille ei ole merkitty loma-asuntoaikoja: Särkilampi, Latolampi, Riihilampi. Osa loma-asunnoista ei näy ELY-keskuksen lähettämällä vaikutusaluekartoilla, esim. Ralakejärven rannan mökit.

Oriveden ja Juupajoen puolella ei ole melua aiheuttavia toimintoja tällä alueella. Kaanaasta kuuluu moottoriratamelua alueelle ajoittain. Loma-asutusta ja rantakaava-alueita on järvien rannoilla, ja loma-asutus näkyy kartoilta. Lähimmät virkistysalueet ovat Siikaneva, Iso-Vuorijärven reitti ja Pukalan luonnonhoitometsä. Siikajärven ympäristössä on kaakkurilampia ja alue on FINIBA-alueita.

Ruovesi (8.11.2012). Ruoveden osalta tuulivoimapuiston 15 km:n vaikutusalueelle jäävät mm. Siikanevan soidensuojelualue sekä Muroleen alue, joka on vireillä olevassa ranta-osayleiskaavassa merkitty valtakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi, jonka lähellä on myös arvokasta luonto- ja maisema-alueita. Maakuntakaavassa alue on merkitty maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi. Sekä Siikaneva että Murole jäävät noin 6–7 km päähän voimaloista, joten maisemavaikutukset kohteisiin tuskin ovat merkittäviä.

Siikanevan suojelualueen takana on Siikakankaan maa-ainestenottoalue, jossa on useita toimijoita, sieltä jonkin verran melua syntyy.

Lisäksi Ruoveden puolella 3 km:n säteellä voimaloista on sekä vakituista asutusta että loma-asutusta järvien rannoilla.

Kangasala (28.9.2012). Alustavasti arvioiden näyttäisi, ettei tuulivoimapuistosta ole merkittäviä vaikutuksia Kangasalle. Hankkeella saattaa olla vaikutusta Kangasalan Haralanharjulta avautuvaan kaukomaisemaan.

Ylöjärvi (20.9.2012). Ylöjärvelle ei ulotu todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö (15.10.2012) ei pidä YVA-menettelyä tarpeellisena, mutta korostaa tiettyjä asioita hankkeen suunnittelussa ja arvioinnin tarkennuksessa. Turbiinien sijoittelussa on kaksi pääpainoaluetta, näistä toiselle on kaavailtu kolmea turbiinia ja toiselle kahta.

Turbiinien aiheuttama melun ja välkkeen vaikutus vakituiselle ja loma-asumiselle on arvioitava. Vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon myös Kaanaan moottorikeskuksen ja Teiskon lentokentän toiminnasta aiheutuva melu.

Kulku turbiinialueille, erityisesti tuulimyllyjen kuljettaminen edellyttää hyvää tieyhteyttä suurten osien kuljettamista varten.

Vaikutusten arvioinnissa on hyvä tutkia turbiinien keskinäistä sijoittumista ja sen merkitystä vaikutusalueen laajuuteen. Nyt turbiinit sijoittuvat kahdelle eri alueelle, millä saattaa vaikutusta aiheutuihin häiriöihin.

Tampereen kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa 2012–2020 (Tampereen valtuusto hyväksyi 10.12.2012) on esitetty luonnonsuojelulla rauhoitettavaksi Jylhänperän alue, joka sijoittuu Ukonjärven eteläkärjen tuntumaan. Tämä on syytä ottaa huomioon vaikutuksia arvioitaessa.

Tuulivoimapuistosta pohjoiseen Ruoveden kunnan puolella sijaitsee Siikanevan soiden suojelualue. Siikaneva on tunnettu lintujen tuhansien kurkien levähdys- ja ruokailualue kevät- ja syysmuuton aikana. Vaikutukset linnustoon tältä osin on arvioitava.

Hankkeen osayleiskaavan laatimisen yhteydessä on huolehdittava, että yllämainitut seikat selvitetään riittävällä tarkkuudella. YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia ei ympäristönsuojeluyksikön mukaan tarvita, sillä ennalta arvioiden hankkeella ei ole sellaisia todennäköisesti merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka olisivat 4.2 § tarkoittamalla tavalla laadultaan tai laajuudeltaan rinnastettavissa VNA ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 6 §:ssä lueteltuihin hankkeisiin.

Pirkanmaan maakuntamuseo (14.12.2012). Hankkeen todennäköisellä rakentamisalueella ei ole maakuntakaavassa merkintöjä kiinteistä muinaisjäänöksistä. Maakuntakaavan tiedot muinaisjäänöksistä ovat kuitenkin vanhentuneita ja vireille tulevilla maankäyttöhankeissa tiedot tuleekin päivittää. Myös muu kulttuuriympäristö tulee huomioida asianmukaisesti. Kaanaassa on mm. lukuisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita, joihin kohdistuvien vaikutusten arviointi on tärkeää. Alueen kulttuuriympäristöstä on valmistumassa Tampereen kaupungin laatima selvitys, jonka rakennetun ympäristön osalta ajantasaisen ja myös paikalliset arvot huomioivan aineiston pohjalta asiaa voidaan tarkastella. Muinaisjäänöstiiedot ovat tässä selvityksessä puutteelliset ja vanhentuneet, mikä kirjataan ko. selvitykseen erikseen.

Kallioiden rakentamisalueella ei ole muita kaavoja, joten tiedot voivat olla puutteelliset.

Finavia Oyj on antanut (24.1.2012) suoraan hankkeesta lentoestelausunnon eli vaikutuksista lentoliikenteen sujuvuuteen sekä vaikutuksista Tampere-Pirkkalan ja Hallin lentoasemien ja pienlentokentän lentoturvallisuuteen koskien tiettyä sijaintikoordinaattia ja voimalan korkeutta 180 metriä ja ko. paikassa 391 m merenpinnasta. Teiskon pienlentokenttä on paikasta noin 3400 m etäisyydellä. Lausunnon mukaan hankkeella olisi vaikutuksia lentoliikenteen sujuvuuteen ja se edellyttää lupaa Liikenteen turvallisuusvirastolta TraFilta.

HANKKEEN TODENNÄKÖISET MERKITTÄVÄT HAITALLISET YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

Maankäyttö

Kaanaan tuulivoimapuisto-hankkeen alustaville sijaintipaikoille ei ole osoitettu aluetta, joka vastaisi valmisteilla olevan Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 tuulivoimaselvityksen (11.12.2012) potentiaalisten tuulipuistoalueiden kriteerejä.

Suunnittelualue on nykyisin pääosin Pirkanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa ns. valkoista aluetta, jolle ei ole osoitettu maankäytönvarauksia. Yksi voimalapaikoista on pohjavesialueen rajalla. Vaikutusalueen halkaisee valtakunnallinen voimajohtokäytävä.

Voimaloista noin 1–3 km vaikutusalueella Tampereella, Orivedellä ja Ruovedellä on useita pieniä järviä ja lampia.

Suunnitellulla voimaloiden sijaintialueella ei ole voimassa yleiskaavoja, mutta pääosin voimaloiden lähivaikutusalueella on voimassa oikeusvaikutteiset yleiskaavat sekä Tampereella (Aitolahti - Teiskossa on rantayleiskaava vuodelta 1989) että Orivedellä sekä vireillä olevat rantaosayleiskaavat Orivedellä ja Ruovedellä. Oriveden rantaosayleiskaavan lähin järvi on noin 2 km voimalasta. Ruovedellä valmisteilla olevassa ranta-osayleiskaavassa osoitettu lähin yksittäinen loma-asunto on noin 3 km voimaloista.

Vehokylän ja Kaanaan kylän (vakituksia asukkaita 160) maanviljelysalueiden ympäröivät kylätaajamat sijaitsevat noin 2 ja 3 km etäisyydellä maanteiden 14281 ja 14282 varressa.

Alueella on maa- ja metsätaloutta. Vaikutusalueen elinkeinoista ei ole koottu tarkempia tietoja.

Tuulivoimaloiden yleisenä suoja-alueena suunnittelun lähtökohdissa voidaan pitää 1,5–2 km. Kaanaan alue on kuitenkin kaupungin ja maaseudun paikkatietopohjaisen rajauksen mukaan (SYKE) kaupungin läheistä maaseutua, ja harvaan asuttua maaseutua on pohjoisimmissa osissa Pirkanmaata. Suunniteltu alue ei täytä vireillä olevan maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen kriteerejä. Kaanaaseen suunniteltu tuulivoimapuisto ei todennäköisesti vaikeuta merkittävästi vireillä olevissa rantaosayleiskaavoissa suunniteltua maankäyttöä. *Käytettävissä olevien tietojen* mukaan hankkeella ei ole todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia nykyiseen maankäyttöön. Puuttuvat tiedot muun muassa välke/varjostusalueesta aiheuttavat epävarmuutta maankäyttöön. Lisäksi hankkeen vaikutuksista lentoturvallisuuteen ei suunnittelun tässä vaiheessa ole käytettävissä TraFin lausuntoa.

Melu ja välke/varjostus

Kaanassa on pienlentopaikka ja ilmailu- ja moottoriurheilukeskus (motocross-, rallicross-, speedway- ja karting-radat). Toiminnot aiheuttavat luonteeltaan häiritsevää melua, joka on kuultavissa alueen kylissä ja suhteellisen etäälläkin pienten järvien alueella vrt. Oriveden ja Juupajoen lausunto edellä. Moottoriurheilua voi olla ympärivuoden. Muut alueet ovat nykyisin suhteellisen hiljaisia maa- ja metsätalousalueita, joilla on kuultavissa lähinnä näille elinkeinoille tyypillistä melua. Tuulivoima-hankkeen melulla voi olla yhteisvaikutuksia muiden melua aiheuttavien toimintojen kanssa vaikka melu on luonteeltaan hyvin erilaista.

Eri kuntien alueella, voimaloista noin 2 kilometrin säteen sisällä on noin 20–25 vakituksessa käytössä olevaa rakennusta, joiden rakennusvuosi ajoittuu vuosille 1920–1978. Vapaa-ajan asuntoja on noin 40 samalla alueella. Voimaloista noin 3 km säteellä on haja-asutusta lisää toiset noin 20 rakennusta sekä vapaa-ajanasuntoja on lisää toiset 40 kpl pienten järvien rannoilla.

Vastaavan 2 kilometrin vaikutusalueen väestömäärä voisi vaihdella karkeasti arvioiden 65:stä noin 200:aan ja 3 km säteellä yhteensä 120–350.

Karttatarkastelun mukaan kolme vuosisadan alun huvilaa sijaitsee noin 1200 metriä lähimmästä suunnitellusta voimalasta ja yksi 1970-luvun mökki hieman lähempänä. 12 asuinrakennusta vuosilta 1900–2000 sijaitsisi lähimmillään 850 metriä lähimmästä/lähimmistä voimaloista. Hankkeesta vastaava on etsinyt näillä vähimmäisetäisyyksillä melun suunnitteluohjearvojen suhteen sopiviksi arvioimiaan sijaintipaikkoja.

Laajan väestön käyttöön varatuille Siikanevan ja Pukalan virkistysmetsän alueille on etäisyyttä noin 5 ja 10 kilometriä.

Tuulivoimalan melulle on annettu suunnitteluohjearvot, joiden tavoite on turvata terveyden kannalta riittävän alhaiset melutasot myös sisätiloissa. Tuulivoimalan melu sisältää matalataajuisia melua, joka ei vaimene tehokkaasti etäisyyden kasvaessa ja jota on vaikea torjua rakennusten ääneneristävyydellä. Matalataajuisen melu vaikutuksiin ja hallintaan liittyy epävarmuutta, ja uutta ohjeistusta saadaan valtakunnalliselta työryhmältä vuonna 2013.

Kaanaan asukkaat ovat jättäneet aikaisemmassa suunnittelun vaiheessa Tampereen kaupungille tuulivoima-hanketta vastustavan adressin, jonka on allekirjoittanut 144 henkilöä.

Suunniteltu tuulivoimapuisto ei todennäköisesti aiheuta merkittäviä haitallisia vaikutuksia, jotka kohdistuisivat *laajan väestömäärän* terveyteen, elinoloihin ml. elinkeinoihin tai viihtyvyyteen. Tiedolliset puutteet aiheuttavat kuitenkin epävarmuutta vaikutusten arviointiin.

Kulttuurimaisema, rakennettu kulttuuriympäristö ja kiinteät muinaismuistot

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sijaitsevat lähimmillään noin 16–18 km voimaloista. Tuulivoimalat voivat näkyä Kangasalan Haralanharjulta (171 m, näköalatorni 20 m) kaukomaisemassa. Ruovedellä on maakuntakaavassa Muroleen maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö noin 6–7 km päässä alueelta ja vireillä olevassa rantaosayleiskaavassa Muroleen alue on valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö. Näsijärven Ylöjärven puoleiset vastarannat ovat noin 15 km päässä alueesta.

Ympäristöministeriössä on nyt meneillään valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi. Pirkanmaalla valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventoinnin tulosten perusteella oltaneen esittämässä uutta valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta Ruovedelle, hankkeen sijaintialueesta maisemassa noin 10 km luoteen ja pohjoisen välille. Maisema-alueen *arvo* koostuu vesistöreitistä, Näsijärveltä rannan suuntaan avautuvasta maisemasta, merkittävistä RKY-kohteista, rantapelloista ja *korkeista metsänpeitteisistä kaukomaisemista*. Suunniteltu tuulivoimapuisto sijoittuisi esityksen mukaisessa valtakunnallisessa maisemassa kaukomaisemaan. Tuulivoimapuisto ei sijaitse esitetyn alueen rajauksen sisäpuolella, vaan lähimmilläänkin noin 7 km etäisyydellä. Inventoinnit päättyvät vuonna 2014. Tulosten perusteella koostetaan uusi ehdotus valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Ehdotuksen pohjalta on tarkoitus valmistella maisema-alueista uusi valtioneuvoston päätös. Maisema-alue merkitään muun muassa maakuntakaavaan.

Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 tuulivoimaselvitys (11.12.2012 tilanne) on laadittu vielä vuoden 1995 valtioneuvoston periaatepäätöksen maisema-alueiden mukaan. Tuulivoimaselvityksessä on mukana muitakin tuulivoima-alueita vastaavasti inventoinnin esityksen mukaisen maisema-alueen kaukomaisemassa. Tuulivoimaselvityksen maisemaselvitykset tarkentuvat.

Suunnittelusta hankkeesta aiheutuvat vaikutukset valtakunnallisiin tai maakunnallisiin maisema-alueisiin eivät todennäköisesti ole merkittäviä. Tuulivoima-hanke ei kuitenkaan ole ollut tiedossa maisema-alueiden päivitys- ja laajennusinventoinnissa, joten maisemavaikutuksen merkittävyyteen liittyy epävarmuutta. Hankkeella voi olla haitallisia vaikutuksia lähimaisemaan rakentamisalueella ja kuljetusreiteillä sekä (rantakaavojen) järviolueella. Näkemäalueista ei ole tietoa, joten näkyvyyteen esimerkiksi järviltä ja lähimmistä kylätaajamista maaseutumaisemien peltoaukeiden yli liittyy epävarmuutta. Tuulivoimaloiden sijoittelusta ja ryhmittelystä kaukomaiseman kannalta ei myöskään käytettävissä tietoja.

Kaanaassa on muun muassa lukuisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita, ja näistä on valmistumassa Tampereen kaupungin laatima selvitys. Tuulipuisto-hankkeen vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön ei ole selvitetty.

Hankkeen rakentamisalueella ei ole maakuntakaavassa merkintöjä kiinteistä muinaismuistoista. Kallioiden rakentamisalueella ei ole muita kaavoja, joten inventointitiedot voivat olla puutteelliset.

Luontoarvot

Linnuston levähdyspaikat ja muuttoreitit

Siikanevan soidensuojelualue ja Natura 2000 -alue sijaitsevat lähimmillään 5 km koilliseen voimaloista. Siikaneva on lintujen kevät- ja syysmuuton aikainen levähdyspaikka. Muuttoreitti kulkee todennäköisesti etelä-lounaasta pohjoiseen, mutta voimaloiden lukumäärä huomioon ottaen haitallinen vaikutus ei todennäköisesti ole merkittävä. Kaanaan tuulivoimapuisto sijoittuu laajalle kansallisesti arvokkaalle linnuston FINIBA-alueella (peruste kuukkeli), jolla sijaitsee mm. Siikajärven kaakkurilammet -alue noin 7 km etäisyydellä.

Suunnitellulta alueelta ei ole tehty paikallista linnustonselvitystä, joten arvioon liittyy epävarmuutta. Ympäristöministeriö on teettämässä valtakunnallista selvitystä lintujen merkittävistä päämuuttoreiteistä tuulivoimaloiden vaikutusten arviointia varten. Siikanevan, ja siihen välillisesti liittyen Kaanaan tuulivoimapuiston alueen, merkitykseen osana valtakunnallisesti merkittäviä muuttoreittejä liittyy tässä tilanteessa tiedollista epävarmuutta.

Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 tuulivoimaselvityksessä (11.12.2012) on mukana Siikanevan viereen osoitetut tuulipuisto-alueet, yhteensä 20 voimalaa. Yhteisvaikutuksien todennäköisyyttä Kaanaan hankkeen kanssa on vaikea arvioida, ja tuulivoimaselvityksestä maakuntakaavaan valittavia kohteita ei tässä vaiheessa ole vielä päätetty.

Lähin paikkatiedoissa oleva liito-oravan elinalue on yli 2 km voimaloista. Alueelta ei ole käytössä lepakkokartoitusta. Noin 1 km etäisyydellä voimalapaikoista on 3 muuta uhanalaista eliölajia (perinnebiotoopeilla). Maantie 14281:n varressa Jylhänperässä ja sieltä etelään erkanevan tien varressa on kaksi arvokasta perinnebiotooppia; valtakunnallisesti arvokas Koivulan niitty ja alueellisesti arvokas Myllymäenketö.

Suunnitellulla tuulipuistolla ei ole todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen. Tiedolliset puutteet aiheuttavat kuitenkin epävarmuutta.

Rakentamisen ja rakentamisaikaiset vaikutukset

Tuulipuiston vaikutusalueen poikki kulkee maantie 14281 ja siitä erkaneva maantie 14282 kiertää voimaloiden eteläpuolelle Vehokylän läpi. Karttapohjissa on maanteiltä erkanevia metsäautoteitä ja peltoteitä/polkuja lähellä alustavia voimaloiden sijoituspaikkoja.

Voimaloiden kuljetus edellyttää 15 m leveää aluetta ja kaarteissa kaksinkertaisen tilan.

Hankesuunnitelmassa ei ole tietoja voimaloiden ja teiden rakentamisesta kuten mahdollisesta kiviaineksen louhinnasta alueella, kiviainesten kuljetuksista tai betonin kuljetuksista.

Luonnonvarojen, lähinnä murskeen kulutuksesta metsäteiden parantamiseksi ei ole käytävissä arviota.

Hankesuunnitelmassa ei ole tietoja maakaapelien reiteistä tai ilmajohtolinjoista tai liittymisestä sähköasemaan. Maakaapelit sijoitetaan lähtökohtaisesti huoltoteiden reunaan.

Lisäksi tuulivoimaloiden perustamisalueet ja kuljetusreittien vaatima tielevennys muuttavat lähimaisemaa.

Rakentamisaikaisten vaikutusten alueella voi sijaita asutusta ja kyliä, jotka eivät ole mukana edellä tarkastelluissa rakennusten määrissä. Edellä mainitut arvokkaat perinnebiotoopit sijaitsevat lähellä mahdollisia kuljetusreittejä.

Muut olennaiset ympäristövaikutukset

Hankkeen suoria ja välillisiä vaikutuksia tutkajärjestelmiin, puolustusvoimien toimintaan ja varikkoon tai lähetyksiin/viestintään ei ole tarkasteltu hankkeen alustavassa suunnitelmassa lukuun ottamatta Finavia Oyj:n lausuntoa.

RATKAISU

Pirkanmaan ELY-keskus päättää, että Kaanaan tuulivoimapuisto -hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-lain) 4 §:n mukaan arviointimenettelyä sovelletaan asetuksella tarkemmin säädettyihin hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöön paneminen edellyttää arviointia taikka joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi.

Lain 4 §:n 2 ja 3 momenttien mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointia edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Harkittaessa lain mukaan vaikutusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa otetaan erityisesti huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne.

YVA-asetuksen hankeluettelon mukaan YVA-menettelyä on aina sovellettava tuulivoimahankkeeseen, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho on vähintään 30 MW. Hankkeen 5 voimalaa ovat 50 % YVA-asetuksen hankeluettelon hankekoosta. Tuulivoimalat sijoittuvat muuta maastoa korkeammalla kallioalueella ja ovat kokonaiskorkeudeltaan 180-metrisiä.

Alueelle ei ole Pirkanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa varauksia, jotka olisivat ristiriidassa tuulipuisto-hankkeen kanssa poikkeuksena pohjavesialue-merkintä. Hanke ei sisälly Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 vireillä olevaan tuulivoimarakentamiseen soveltuvien alueiden selvitykseen, ja hanketta ei ole siten tarkasteltu maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen tietyillä ympäristövaikutuskriteereillä. Sijoituspaikoilla ei ole yleiskaavaa, mutta hankkeen vaikutukset kohdistuvat sen välittömässä läheisyydessä oleville eri kuntien yleiskaava-alueille, joilla on muun muassa pienipiirteistä vesistöä ja loma-asuntoja. Vireillä olevat rantaosayleiskaavat ovat lähimmillään 2–3 km etäisyydellä voimaloista.

Tuulivoimapuisto-hanke muuttaa maisemaa. Suurten voimaloiden maisemallinen vaikutus lähimaisemassa ja mahdollisesti osana kylistä avautuvia viljelysmaisemia ja lähialueen järviltä avautuvia maisemia ovat kohtalaisia ja ulottuvat melko laajalle alueelle. Tuulivoimapuiston rakentaminen aiheuttaa osaltaan muutoksia lähimaisemaan. Hankkeen vaikutus on pysyvä tai ainakin pitkäaikainen. Rakentamisaikaiset häiriövaikutukset ovat väliaikaisia. Vaikutukset kohdistuvat lähialueen vakituisiin ja loma-asukkaisiin.

Tuulivoimapuisto voi näkyä valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden kaukomaisemassa, ja erityisesti Näsijärven suunnasta valtakunnalliseksi alueeksi esitettävältä vesistöreitillä maisema-alueelta kaukomaisemassa. Esityksen yksi merkittävä arvo on korkeat metsänpeitteiset kaukomaisemat, johon tuulivoimapuisto todennäköisesti vaikuttaa. Hankealueelta ei ole tiedossa luonnon monimuotoisuuden tai kulttuurihistoriaan liittyvien arvojen kannalta alueita, joiden arvolle tuulivoimalat aiheuttaisivat todennäköisesti merkittävää haittaa. Rakentamisajan kuljetusreittien lähellä on arvokkaita perinnebiotooppeja.

Tuulivoimapuiston sijoituspaikaksi suunniteltavalla kallioalueella ei ole asutusta. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat lähimmillään noin 850 metriä suunnitelluista voimaloista ja vapaa-ajan rakennukset sijaitsevat lähimmillään noin 1 kilometrin etäisyydellä. Kahden kilometrin vyöhykkeelle tuulipuistoalueesta sijoittuu 20–25 asuinrakennusta ja noin 40 vapaa-ajan rakennusta. Merkittävät virkistysalueet sijaitsevat etäällä. Vaikutukset eivät kohdistu suureen väestömäärään. Hankkeen vaikutus on monitahoinen; vaikutus koostuu melusta, varjostuksesta, luontoon ja maisemaan kohdistuvista vaikutuksista sekä näiden tekijöiden aiheuttamasta elinympäristön viihtyvyyteen kohdistuvista vaikutuksista. Vaikutukset ovat pysyviä. Vaikutuksen voimakkuus melun ja varjostusten osalta sekä maisemallinen vaikutus riippuvat tuulivoimaloiden ja vaikutuskohteen etäisyydestä. Lisäksi hankkeella on haitallisia yhteisvaikutuksia Kaanaan ilmailu- ja moottoriurheilukeskuksen sekä nykyisen voimajohtolinjan kanssa.

Hankkeesta vastaava ei ole teettänyt selvityksiä ja arviointeja hankkeen ympäristövaikutuksista. Hankkeen kaikista todennäköisistä olennaisista haitallisista ympäristövaikutuksista ei ole käytettävissä tietoja, joten eri vaikutusten vaikutusalueiden todennäköisyyteen ja haittojen merkittävyyksiin liittyy epävarmuutta.

Suunnitellun Kaanaan tuulivoimapuisto -hankkeen todennäköiset haitalliset ympäristövaikutukset eivät vastaa kokonaisuutena YVA-lain tarkoittamia yksittäistapauksen todennäköisiä merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Tällä tarkoitetaan, että hankkeesta ei aiheudu todennäköisesti laadultaan tai laajuudeltaan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka ovat *kokonaisuutena* rinnastettavissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa asetuksessa mainittujen tuulivoima-hankkeiden merkittäviin haitallisiin ympäristövaikutuksiin, kun otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne mukaan lukien yhteisvaikutukset.

SELVILLÄOLOVELVOLLISUUS

Hankkeesta vastaavan on oltava riittävästi selvillä hankkeen haitallisista ympäristövaikutuksista.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (468/1994, 67/1999, 458/2006) 4, 6, 19 §
Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006) 4, 6, 7, 25 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 17 § 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan.

Yksikönpäällikkö

Hannu Wirola

Ylitarkastaja

Leena Ivalo

PÄÄTÖS saantitodistusta vastaan hankkeesta vastaavalle

TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä kuulutetaan (14 pv) Tampereen, Oriveden ja Ylöjärven kaupunkien sekä Kangasalan, Ruoveden ja Juupajoen kuntien virallisilla ilmoitustauluilla. Päätös on nähtävillä Tampereen kaupungin palvelupiste Frenckell, Frenckellin aukio 2 B, Oriveden kaupunki, Keskustie 23, Ylöjärven kaupunki, Kuruntie 14, Kangasalan kunta, Kunnantie 1, Ruoveden kunta, Ruovedentie 30 ja Juupajoen kunta, Koskitie 50, Korkeakoski. Päätös on sähköisesti nähtävillä Pirkanmaan ELY-keskuksen kotisivulla www.ely-keskus.fi/pirkanmaa.

TIEDOKSI

Tampereen kaupunki, ympäristönsuojeluyksikkö, KAKE, MASU
Oriveden kaupunki, ympäristönsuojelu, kaavoitus
Juupajoen kunta, ympäristönsuojelu, kaavoitus
Ruovesi, ympäristönsuojelu, kaavoitus
Ylöjärven kaupunki, Keskitalo
Kangasalan kunta, ympäristönsuojelu, kaavoitus
Pirkanmaan liitto
Pirkanmaan maakuntamuseo, kulttuuriympäristöyksikkö
Puolustusvoimien Pääesikunta, operatiivinen osasto/Ala-Sankila
Finavia Oyj
Suomen ympäristökeskus

LIITTEET Liitekartat 2 kpl
Valitusosoitus

LISÄTIEDOT Ylitarkastaja Leena Ivalo, p. 0295 036 000